

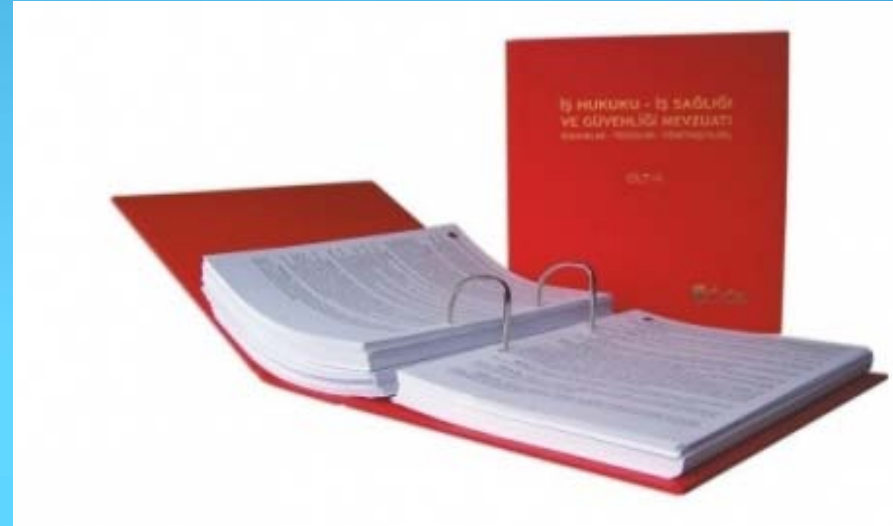

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMESİ

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği;

- ✓ 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.
- ✓ Risk değerlendirmesinin usul ve esaslarını düzenler.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk değerlendirmesi Nedir?

Risk değerlendirmesi, işyerinde (Okul/Kurumlarda) var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalardır.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk değerlendirmesi zorunlu mu?

Risk değerlendirmesinin 01.01.2013 tarihinden itibaren bütün okul/kurumlarda yapılması zorunludur. Okul/kurumun Devlet okulu veya özel okul olması durumu değiştirmez.

DİKKAT !!!

**Bu kurala uymayan
eğitim kurumları
para cezaları
yaptırımıyla karşı
karřıya kalabilir.**

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk Değ. yapmamanın ne kadar cezası var?

6331 SAYILI İSG KANUNUNA GÖRE UYGULANACAK İDARİ PARA CEZALARI Son Düzenleme: 05.05.2015

Kanun Maddesi	Ceza Maddesi	Fiil	01.01.14 itibarıyla Ceza Miktarı	01.01.2015 itibarıyla Ceza Miktarı	23.04.2015 itibarıyla (4/4/2015 tarihli ve 6645 sayılı kanun)				Açıklama
					Tehlike Sınıfı	10'dan az çalışan	10-49 çalışan	50 ve daha fazla çalışan	
10	26-1/ç	Risk değerlendirmesi yapmamak veya yaptırmamak.	3.361	3.700	Az Tehlikeli	3.700	3.700	5.550	Türk Lirası
					Tehlikeli	4.625	5.550	7.400	
					Çok Tehl	5.550	7.400	11.100	
	26-1/ç	Risk değerlendirmesi yapmamaya veya yaptırmamaya devam etmek.	5.041	5.550	Az Tehlikeli	5.550	5.550	8.325	TL / Her ay (Aykırı lığın devamı halinde)
					Tehlikeli	6.937	8.325	11.100	
					Çok Tehl	8.325	11.100	16.650	
26-1/ç	Risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlamamak	1.680	1.849	Az Tehlikeli	1.849	1.849	2.773	Türk Lirası	
				Tehlikeli	2.311	2.773	3.698		
				Çok Tehl	2.773	3.698	5.547		

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

- ❑ Risk değerlendirmesi yapmamanın cezası oldukça yüksek. **2015** yılında risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan ***Az Tehlikeli*** grupta olan okul/kurumlara 3.700 TL, ***Tehlikeli*** grupta olan okul/kurumlara 5.550 TL ceza uygulanacak.
- ❑ Bu ceza aykırılığın devam ettiği her ay için 5.550 TL – 8323 TL olarak uygulanacaktır.
- ❑ Bu cezalar her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk değerlendirmesi yapılırken nelere dikkat edilmelidir ?

Risk değerlendirmesi, oluşturulan bir ekip tarafından yapıldıktan sonra, dokümanın sayfaları numaralandırılarak; gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve okul/kurumda saklanır.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Yapılan risk değerlendirmesi herhangi bir kuruma teslim edilecek mi?

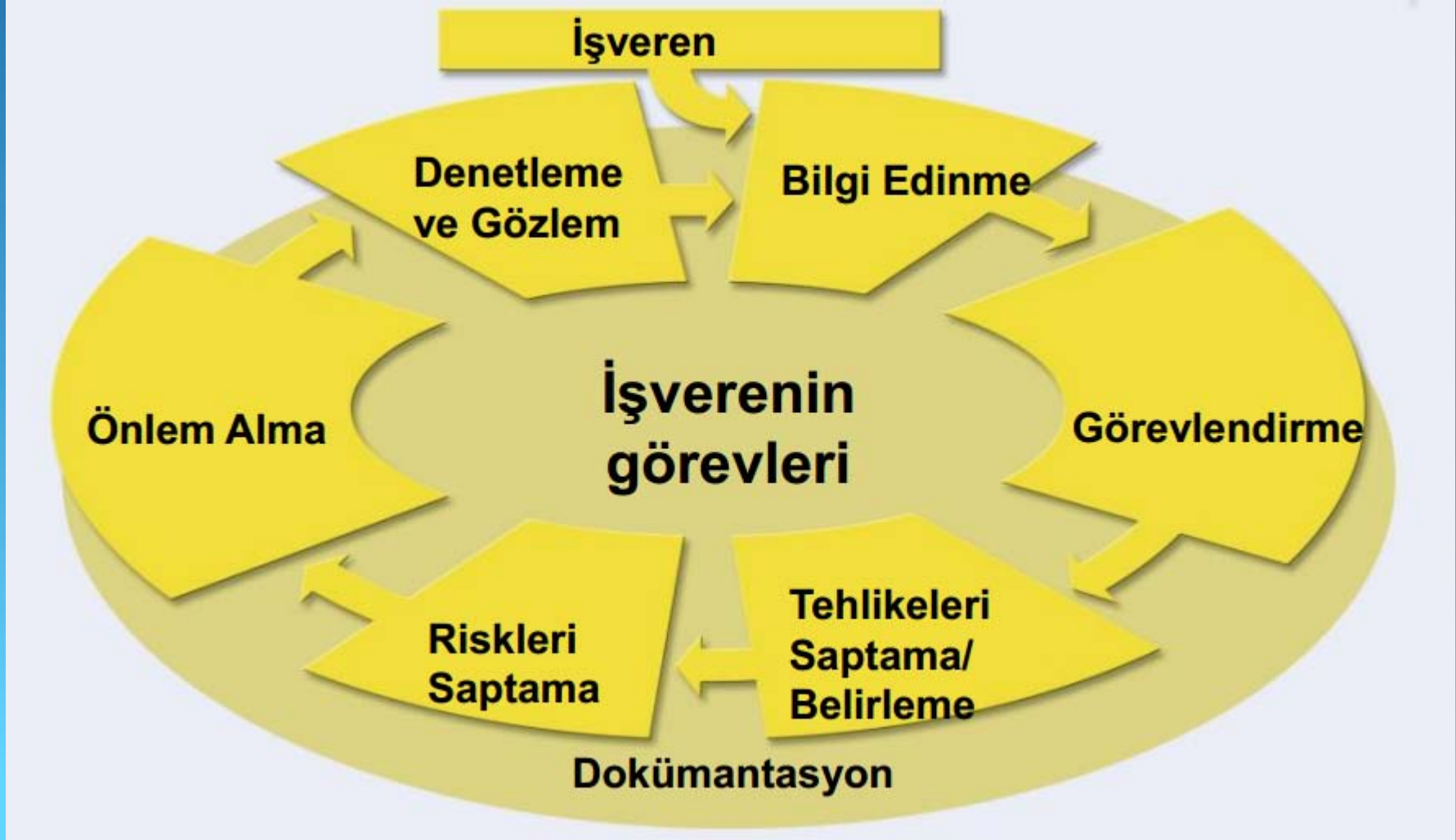
- ✓ Risk değerlendirme belgesi **Okulda işveren/işveren vekili veya varsa İş Güvenliği uzmanı tarafından muhafaza edilir.** İstenmediği sürece herhangi bir kamu kuruluşuna verilmesine gerek yoktur.
- ✓ **İş müfettişleri/denetlemeye yetkili merciler tarafından yapılacak denetimlerde müfettişlere gösterilmesi ve gerekirse bir örneğinin verilmesi gerekiyor.**

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

- ✓ **5. Madde - İşveren;** çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden **risk değerlendirme yapar veya yaptırır.**
- ✓ **12. Madde -** Yapılmış olan risk değerlendirme; tehlike sınıfına göre **çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli** işyerlerinde sırasıyla **en geç iki, dört ve altı yılda bir** yenilenir.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde TANIMLAMALAR

- **Tehlike:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli

**OKUL KAPISI
ÖĞRENCİNİN
ÜZERİNE
DEVRİLDİ**

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

- **Risk:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimali,

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

- **Ramak kala olay:** İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı ifade eder.

RAMAK-KALA

- Ramak kala, zarar, yaralanma veya kayıpla sonuçlanmayan kazadır!
- Kaza olmuş gibi önemle ele alınmalıdır!
- Kazaların habercisidir!
- Ucuz atlatılan kaza olarak da bilinir.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

Tehlike ve Risk Kavramları

Bu durumda Köpek balığı:

Tehlike midir ?

Risk midir?

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

Tehlike ve Risk Kavramları

➤ Bu durum için köpek balığı sadece bir **TEHLİKEDİR**.

➤ Eğer suya girerseniz köpek balığı sizin için bir **RİSK** olur.

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİNDE KAVRAMLAR

Diğer tehlikeler nelerdir?

- Hava Durumu
- Güneş
- Yağmur
- Rüzgar
- Deniz
- Ağaç
- Mevsim
- Korsanlar
- Gel-git
- Sağlık

RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

Risk Değerlendirmesi İlkeleri

- Risklerden kaçınmak,
- Riskleri analiz etmek,
- Risklerle kaynağında mücadele etmek,
- Riskleri önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek,
- Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
- Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek.

ADIM ADIM RİSK DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSK DEĞERLENDİRME ADIMLARI

1. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Ekibinin Kurulması

2. ADIM

- Risk Değerlendirmesi Yapılacak Alan ve Faaliyetlerin Tanımlanması

3. ADIM

- *Risk Değerlendirme Planının Oluşturulması*

4. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Eğitimi*

5. ADIM

- *Risk Değerlendirme Ekiplerinin Ön Hazırlık Yapması ve Bilgi Toplama*

6. ADIM

- *İş Sağlığı ve Güvenliği Tehlike ve Risklerinin Tanımlanması*

RİSK DEĞERLENDİRME ADIMLARI

7. ADIM :

- *Risklerin Önem Derecelerinin Belirlenmesi*

8. ADIM :

- Riski ortadan kaldırmak ya da azaltmak için *Kontrol Tedbirlerinin Planlanması*

9. ADIM :

- Risk kontrol tedbirlerinin uygulanması

10. ADIM :

- Uygulamaların izlenmesi

RİSK DEĞERLENDİRME ADIMLARI

ADIM 1

RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİNİN KURULMASI

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Risk Değerlendirme Ekibi

MADDE 6 – (1) Risk değerlendirmesi, işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi ekibi aşağıdakilerden oluşur.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

- a) İşveren veya işveren vekili.
- b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri.
- c) İşyerindeki çalışan temsilcileri.
- ç) İşyerindeki destek elemanları.
- d) İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

Okul ve eklentilerinde görev alan alan ve bölüm şefleri, pansiyon memuru v.b.

Okul/Kurum Müd.

Öğretmenler Kurulunda açık oyla seçilir, seçilememesi durumunda Okul/Kurum Müd. belirlenir.

Asli görevinin yanında, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım v.b. konularda özel olarak görevlendirilmiş hemşire, öğretmen, memur vb.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

Risk Değerlendirmesi Ekibi Kimlerden Oluşur?

Milli Eğitim Bakanlığı 2014/16 Sayılı Genelge;

4- İş Sağlık ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında risk değerlendirme; kurum yöneticisi veya kurumda görevli İş Güvenliği Uzmanı, İl ISGB uzmanlarından destek alınarak, söz konusu yönetmeliğin 6'ncı maddesi gereğince risk değerlendirme ekibi tarafından yaptırılacaktır.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ

Ekibinin görevi; Okul/Kurumda yapılacak risk değerlendirme çalışmalarının koordinasyonu ile zamanında ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması olmalıdır.

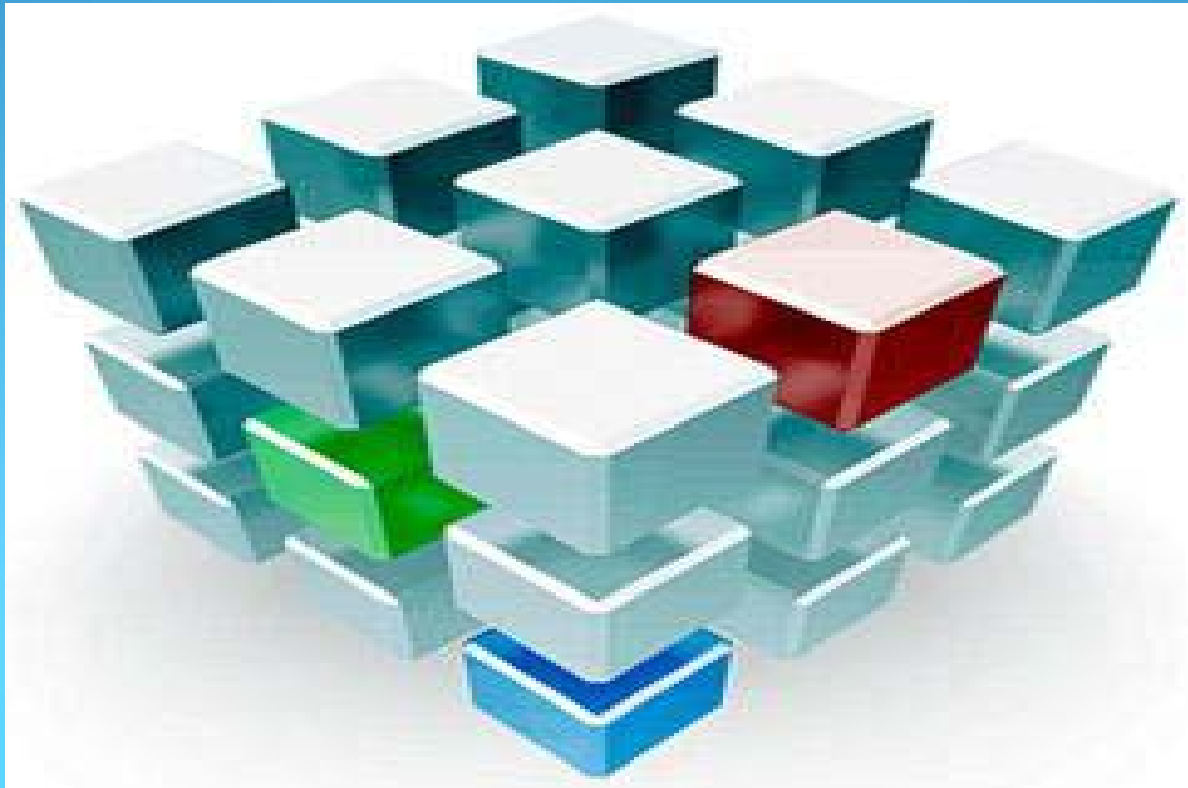
Her bir Risk Değerlendirme Ekibi içerisinde bir kişiye tüm ekibi koordine etme görevi ve sorumluluğu verilir.

RİSK DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

ADIM 2

RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPILACAK ALAN VE FAALİYETLERİN TANIMLANMASI

RİSK DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

Risk Değerlendirme Ekibi üyeleri tarafından Okul/Kurumda kendi birimlerinin sorumluluk alanlarında olan Kurum içi ve eklentileri de dahil olmak üzere tüm alanlar ve her bir alanda yürütülen tüm faaliyetler;

- Normal şartlardaki faaliyetler
- Temizlik, bakım–onarım gibi zaman zaman olan faaliyetler
- Tedarikçi, taşeron, vb. faaliyetleri
- Ziyaretçi faaliyetleri dahil olmak üzere tanımlanır.

RİSK DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

Ayrıca; Okul/Kurum dışında olan ancak Okul/Kurumlar için **risk** yaratabilecek tesisler, karayolları, demir yolları, hava alanı, yerleşimler, akarsular vb. tüm yerler tanımlanır.

RİSK DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

- Ana girişler
- Atölyeler
- Arşiv/depolar
- Kalorifer dairesi
- Sınıf/koridorlar
- Büro/ofisler
- Toplantı salonları
- Laboratuvarlar
- Spor salonu
- Oyun alanı
- Bahçe
- Çatı katları
- Merdivenler
- Yemekhane/yatakhane
- Kantin/çay ocağı
-

RİSK DEĞERLENDİRME PLANI

ADIM 3

RİSK DEĞERLENDİRME PLANININ OLUŞTURULMASI

İşyerinde;

- ✓ Risk değerlendirmesi yapılacak alanlar,
 - ✓ Alanlarda yapılacak faaliyetler,
 - ✓ Risk değerlendirmesi yapacak ekipler,
- tanımlandıktan sonra Risk Değerlendirme Ekiplerinin görüşleri alınarak Risk Değerlendirme Planı oluşturulur.

RİSK DEĞERLENDİRME PLANI

RİSK DEĞERLENDİRME PLANININ OLUŞTURULMASI

Bu planda çalışma tarihleri, çalışmaların hangi sürede bitirilmesi gerektiği gibi hususlar planlanır.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ EĞİTİMİ

ADIM 4

RİSK DEĞERLENDİRME EKİPLERİNİN EĞİTİMİ

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ EĞİTİMİ

RİSK DEĞERLENDİRME EKİPLERİNİN EĞİTİMİ

Her bir Risk Değerlendirme Ekibinden beklenen kendi sorumluluk alanlarının ve bu alanlarda yapılan faaliyetlerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tehlike ve risklerinin tanımlanması, tanımlanan risklerin önem derecelerinin belirlenmesi ve bu risklere karşı mevcut kontrol tedbirlerinin varlığının ve yeterliliğinin değerlendirilmesidir.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ EĞİTİMİ

Bu nedenle tüm risk değerlendirme ekibi üyelerine bu yeterliliği kazandıracak aşağıdaki eğitimlerin verilmesi önemlidir:

- Uymakla yükümlü bulunan iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı ve varsa diğer şartlar
- İşyerinin türüne göre değişen içerikte iş sağlığı ve güvenliği temel kuralları ve risklerinin yönetimi prensipleri
- Sahada örnek faaliyetler üzerinde uygulamalı iş sağlığı ve güvenliği risklerinin değerlendirilmesi

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ EĞİTİMİ

Söz konusu eğitimler Okul/Kurum içinde iş güvenliği sorumlusu, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından koordineli şekilde verilebileceği gibi, İlçe İSG bürosundan veya il İSGB den destek alınarak da gerçekleştirilebilir.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

ADIM 5

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİNİN ÖN HAZIRLIK YAPMASI

Okul/Kurumun kontrolü altındaki alanlar ve alanlardaki faaliyetlerde risk değerlendirmesi yapacak olan her bir **Risk Değerlendirmesi Ekibi** kendi sorumluluk alanında risk değerlendirmesi çalışmasını gerçekleştirmeden önce, risk değerlendirmesinde kullanılacak bilgileri temin eder:

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

HANGİ DÖKÜMANLARI TOPLAMALIYIM

- ✓ Çalışma ortamı, Okul/Kurum bina ve eklentileri,
- ✓ Okul/Kurumda yürütülen faaliyetler ile iş ve işlemler,
- ✓ Organizasyon ve hiyerarşik yapı, görev, yetki ve sorumluluklar,
- ✓ Okul/Kurumda varsa üretim süreç ve teknikleri,
- ✓ İş ekipmanları,
- ✓ Okul/Kurumda kullanılan maddeler,
- ✓ Artık ve atıklarla ilgili işlemler,
- ✓ Çalışanların eğitim durumları,

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

HANGİ DÖKÜMANLARI TOPLAMALIYIM

- ✓ Okul/Kurumun teftiş sonuçları,
 - ✓ Acil durum planları,
 - ✓ Sivil Savunma sağlık ve güvenlik planı
 - ✓ Tehlike oluşturabilecek malzemelerin listesi,
 - ✓ Tehlike oluşturabilecek proseslerin listesi,
 - ✓ Yapılan kritik işlemlerin listesi,
 - ✓ Okuldaki kritik ekipmanların listesi v.s.
- gibi hazırlanması gereken belirli dokümanlar vb. bilgiler toplanır.**

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

- Risk değerlendirmesi yapılacak alanlardaki her bir faaliyetin iş adımları, süreç yönetimi mantığı ile tanımlanır.

Örneğin; Okula yada pansiyona gelen malzemelerin depoya taşıma faaliyetinin muhtemel adımları;

Malzeme aracının yanaşacağı bina kapısı,

Malzemenin taşınacağı koridor,

Malzemeyi taşıması gereken personelin kimler olduğu,

İlgili personelin malzemeyi taşımak için kullanacağı araç ve gerecin neler olduğu,

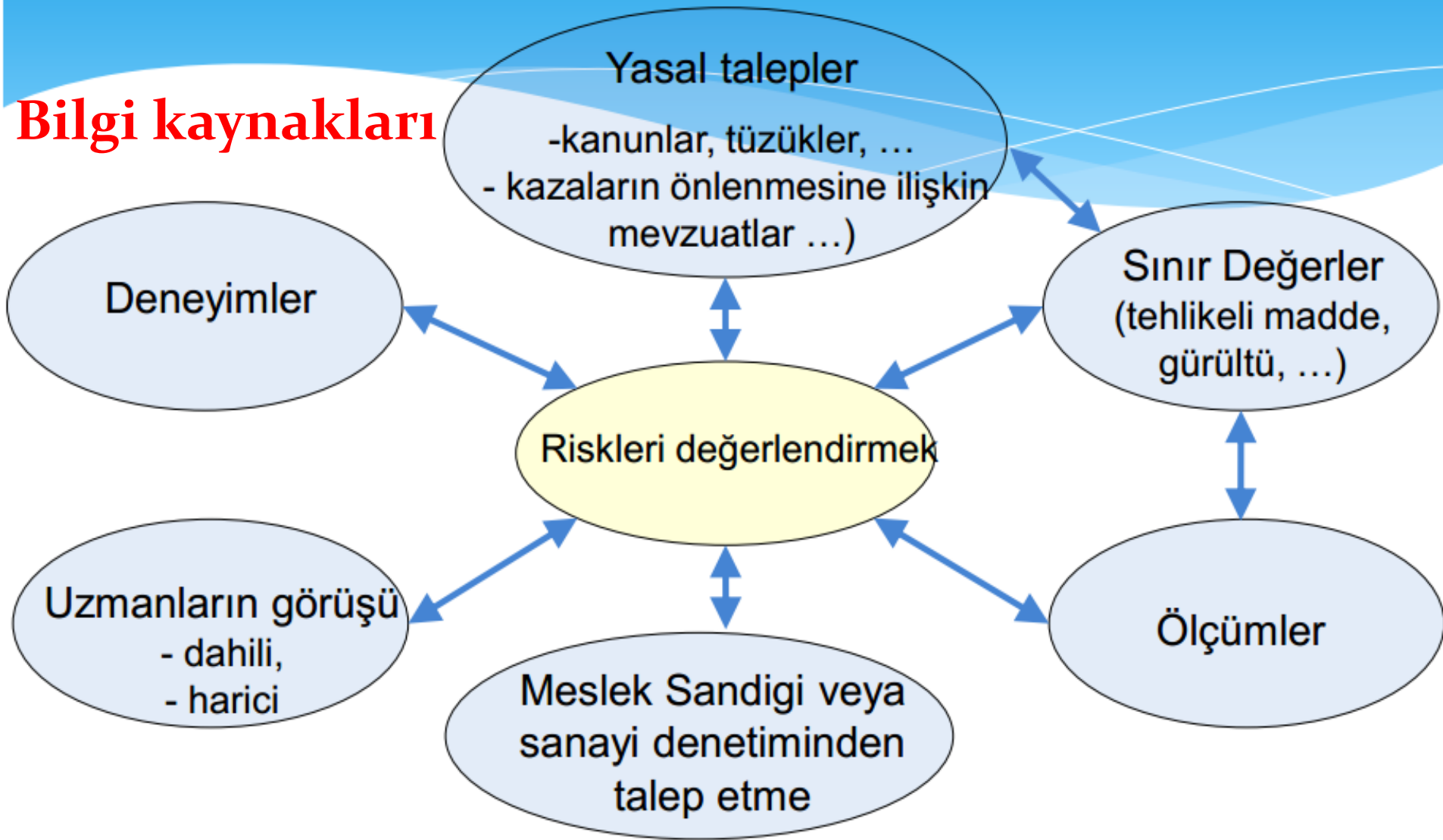
Malzemenin belirlenen hat boyunca taşınarak depoya getirmesi,

Malzemenin depoda uygun yerlere yerleştirilmesi,

Şeklinde olabilir.

RİSK DEĞERLENDİRME EKİBİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMASI VE BİLGİ TOPLAMA

Bilgi kaynakları

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

ADIM 6

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

Bu adım iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesinin en önemli adımıdır. Çünkü tanımlanamayan tehlike ve risklerin kontrol edilmesi ve yönetilmesinin mümkün olamayacağı açıktır.

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

Okul/kurumun kontrolü altındaki alan ve faaliyetlerle ilgili olarak her bir **Risk Değerlendirme Ekibi** tarafından, aşağıdaki yöntem kullanılarak **sorumlu olunan alanların** ve alanlarda yapılan **her bir faaliyetin** her bir adımı ile ilgili iş sağlığı ve güvenliği **tehlike ve riskleri tanımlanır** ve hazırlanacak bir **“İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Formu”**nda kayıt altına alınır.

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

TEHLİKELERİN TANIMLANMASI

1- Çalışma Ortamı, çalışanlar ve işyerine ilişkin bilgi toplanması

2- İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Kayıtları

3- Çalışma Ortamı tehlikelerinin kayıt altına alınması

4-Çalışma ortamı şartları daha önce risk analizi yapılmamışsa çalışanların maruziyet düzeyinin belirlenmesi için ; Kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırma yapılması

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

- İlgili alanın ve faaliyetin yerinde gözlemlenmesi tehlike ve risk tanımlamanın en önemli adımıdır. Risk Değerlendirme Ekibinin tüm üyeleri tarafından mümkün olan her durumda ilgili alanda ve faaliyetin her bir adımında yerinde gözlem yapılır.

ÇALIŞANLARLA
GÖRÜŞME

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

- Ekip içinde bulunsa dahi ilgili alanda ve faaliyette **diğer çalışanlarla görüşmeler yapılarak**, alan veya faaliyetle ilgili İSG tehlikeleri ve riskleri, risklere karşı uygulanan mevcut risk kontrol tedbirleri ve alınmasını istedikleri ilave risk kontrol tedbirleri ile **ilgili görüşleri alınır.**

**KAYIT
ALTINA
ALMA**

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

**OKUL KAPISI
ÖĞRENCİNİN
ÜZERİNE
DEVRİLDİ**

TEHLİKE VE RİSKLERİN TANIMLANMASI

Aşağıdaki sorularla tehlikeleri tanıyalım;

1-Tehlike Kaynakları nelerdir?

2-Bu tehlikeden kim yada ne zarar görebilir?

3-Zarar nasıl ortaya çıkabilir?

RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONTROL LİSTELERİ

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 01	OKUL ORTAK KULLANIM ALANLARI
KL - 02	ACİL PLAN
KL - 03	ATÖLYELER
KL - 04	LABORATUAR
KL - 05	KANTİN VE KAFETERYA
KL - 06	GENEL TEMİZLİK
KL - 07	SINIFLAR
KL - 08	KORİDORLAR
KL - 09	OKUL ARAÇLARI VE SERVİSLER
KL - 10	TOPLANTI SALONU
KL - 11	OKUL DIŞI AKTİVİTELER
KL - 12	MÜZİK ODASI
KL - 13	SANAT ODASI
KL - 14	ISLAK HACİMLER (WC VE DUŞLAR)
KL - 15	SPOR SALONLARI
KL - 16	YÜZME HAVUZU
KL - 17	KAZAN DAİRELERİ
KL - 18	ERGONOMİ-BEDENSEL İŞLER
KL - 19	ERGONOMİ-BÜRO İŞLERİ
KL - 20	İŞ İSTASYONU VEYA TEZGAHI

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 21	TEHLİKELİ YÜZEYLERE SAHİP NESNE VE AKSAMLAR
KL - 22	KONTROLSÜZ HAREKETE GEÇEBİLECEK NESNELER
KL - 23	SOĞUK/SICAK MADDE VEYA ARAÇLARLA TEMAS
KL - 24	AYDINLATMA
KL - 25	İÇ İKLİM KOŞULLARI
KL - 26	YÜKSEKTE ÇALIŞMA
KL - 27	MAKİNALARIN HAREKETLİ PARÇALARI
KL - 28	EL ALETLERİ VE EKİPMANLARI
KL - 29 B	ELEKTRİKLİ TESİSAT VE EKİPMANLAR
KL - 30	TAŞLAMA TAŞI
KL - 31	KAYNAK-KESİM- KAPLAMA
KL - 32	BASINÇLI KAPLAR VE TESİSATLAR
KL - 33	BASINÇLI GAZ TÜPLERİ
KL - 34	VİNÇLER VE KALDIRMA MAKİNALARI
KL - 35	YANGIN VE PATLAMA
KL - 36	GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM
KL - 37	KİMYASAL GÜVENLİK
KL - 38	KİMYASAL ATIKLAR
KL - 39	EKRANLI ARAÇLAR VE BİLGİSAYARLAR

RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tüm bölüm ve eklentiler için kontrol listeleri düzenlenir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TOPLANTI SALONU KONTROL LİSTESİ		Tarih		Form No
	/...../.....		KL- 10
		SIRA NO	AÇIK LAMA	GEREKLİ DEĞİL
1	Aydınlatma kumanda panosundaki açma kapama anahtarları ve şalterler çalışır durumda mı ?			
2	Uzatma kablosu kullanımını gerektirmeyecek kadar sabit tesisat var mı ?			
3	Tüm elektrik anahtarları ve prizleri düzgün çalışıyor mu ?			
4	Yeterli sayıda elektrik prizi var mı ve görsel-işitsel cihazların kullanımı için uygun yerlerde mi?			
5	Toplantı salonunda havalandırma sistemi yeterli mi?			
6	Zemin, kaymaya, düşmeye karşı uygun malzemedен yapılmış mı?			
7	Aydınlatma sistemi yeterli mi ?			
8	Isıtma sistemi yeterli mi?			
9	Acil durum alarmı var mı ?			
10	Mevzuata uygun olarak acil çıkış kapısı var mı ?			
11	Acil çıkış yönlendirme levhaları asılmış mı?			

RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol yapılan alanlarda kimlerin hangi türde tehlike ve risklere maruz kalabilecekleri belirlenmelidir.

Örneğin;

- Öğretmenler
- Öğrenciler
- Taşeronlar
- Hizmetliler
- İdari personel
- Ziyaretçiler
- Stajyerler
- Çıraklar
- Okulun civarında risklerden etkilenebilecek olanlar
- Vb.

Okul/Kurumlarda risklerden zarar görebilecek kişiler belirlenirken;

- Engellilere
- Kişilerin deneyim durumuna
- Hamile bayanlara
- Yeni doğum yapmış bayanlara
- Yalnız çalışan personele
- Ziyaretçilere
- Stajyerlere / Çıraklara
- İş ortamı paylaşılan diğer personele özel dikkat gösterilmelidir.

Çünkü diğerlerine göre daha savunmasız olabilirler.

RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tehlike Alanı/Ortamı SINIFLAR	Risk Altındaki Personel ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER	RİSK
Hasarlı/kaygan zemin		Kayma, takılma, düşme yaralanma
Sıvı Dökülmeleri/Çöp kovaları		Kayma, düşme, yaralanma hastalık
Uzatma Kabloları / Kırık veya arızalı prizler		Takılma, düşme yaralanma, Elektrik çarpması
Elektrik ekipmanları/soketler,		Elektrik çarpması
Isıtıcılar/Deney malzemeleri		Yanma, yaralanma , kimyasal etkileşim
Açık pencereler/ Sıralar		Düşme, takılma
Tehlikeli maddeler		Zehirlenme, Hastalanma

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

ADIM 7

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİNİN BELİRLENMESİ

Kayıp oluşturabilecek olayın ne kadar kritik olduğunun ve hangi öncelikle ele alınmasının gerektiğinin tespit edilmesi çok önemlidir. Bu değerlendirmeyi yaparken, aşağıdaki kıstasları göz önünde bulundurmak gereklidir:

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

Buna göre;

(1) Riskin Şiddeti yada Ciddiyeti:

Eğer bir olay kayıpla sonuçlanıyorsa, oluşan kayıp ne kadar önemlidir, ne kadar ciddidir?

(2) Riskin oluşum yada tekrarlanma sıklığı:

İş ortamındaki insanlar, ekipman, malzeme yada çevreye risk oluşturan olaya hangi sıklıkla maruz kalıyor.

(3) Olasılık:

Riske maruz kalabilecek insan, ekipman, malzeme, çevre işlem faktörlerinin ele alınarak kayba uğrama olasılıkları nedir?

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

5X5 MATRİS YÖNTEMİ

[RİSK=OLASILIK X ŞİDDET]

OLASILIK

Ortaya çıkma olasılığı Frekans için derecelendirme basamakları

Çok Yüksek	5	Her gün
Yüksek	4	Haftada bir
Orta	3	Ayda bir
Düşük	2	Üç ayda bir
Çok Düşük	1	Yılda bir

ŞİDDET

DERECELENDİRME		SONUC
Çok Ciddi	5	Ölüm, Sürekli iş görmezlik
Ciddi	4	Ciddi Yaralanma, Meslek hastalığı
Orta	3	Hafif yaralanma Tedavi gerektirir
Hafif	2	İş Günü Kaybı Yok İlkyardım gerektiren
Çok Hafif	1	İş Saati Kaybı Yok Yardım gerektiren

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

Risklerin 5x5 matris sistemine göre derecelendirmesi yapılır.

	ŞİDDET				
OLASILIK	Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1
Çok Yüksek 5	ÇOK YÜKSEK 25	YÜKSEK 20	YÜKSEK 15	ORTA 10	DÜŞÜK 5
Yüksek 4	YÜKSEK 20	YÜKSEK 16	ORTA 12	ORTA 8	DÜŞÜK 4
Orta 3	YÜKSEK 15	ORTA 12	ORTA 9	DÜŞÜK 6	DÜŞÜK 3
Küçük 2	ORTA 10	ORTA 8	DÜŞÜK 6	DÜŞÜK 4	ÇOK DÜŞÜK 2
Çok Düşük 1	DÜŞÜK 5	DÜŞÜK 4	DÜŞÜK 3	ÇOK DÜŞÜK 2	ÇOK DÜŞÜK 1

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

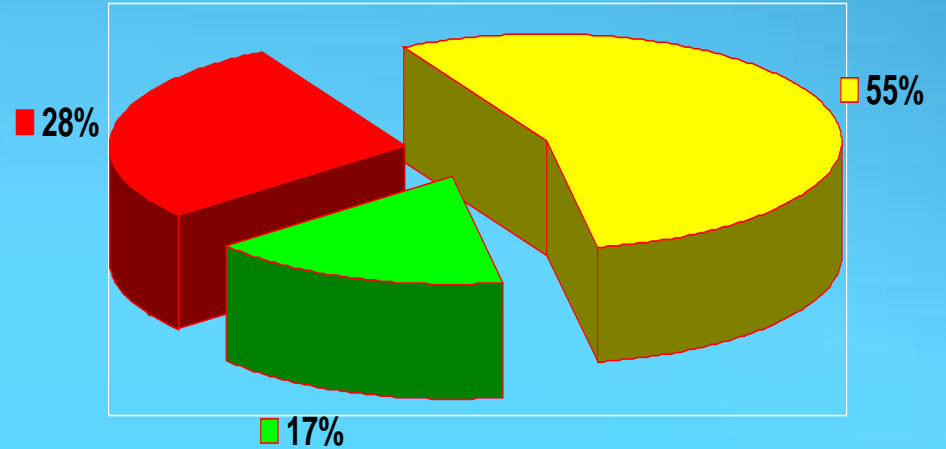
Risk Değerlendirmesi Sonuçları

Toplam Risk : 536

Kabul Edilemez Risk: 151

Dikkate Değer Risk: 296

Kabul Edilebilir Risk: 89

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

Bölmelere Göre Risk Seviyeleri ve Sayıları

Bölüm	Kabul Edilemez Risk Sayısı	Dikkate Değer Risk Sayısı	Kabul Edilebilir Risk Sayısı	Toplam Risk Sayısı
Yemekhane	19	38	6	63
Koridor-Merdiven	11	34	14	59
Oyun Alanları	12	34	6	52

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

Tehlike Gruplarına Göre Risk Dağılımı

TEHLİKE GRUBU	Kabul Edilemez Risk Sayısı	Dikkate Değer Risk Sayısı	Kabul Edilebilir Risk Sayısı	Toplam
Biyolojik	0	3	1	4
Cisim Düşmesi	1	19	14	34
Diğer	7	16	6	29
Elektrik	74	83	9	166
Ergonomi	0	8	11	19
Fiziksel	0	22	6	28
İnsan Faktörü	0	1	0	1
Kayma/Takılma/Düşme	4	46	31	81
Kimyasal	3	10	0	13
Mekanik	9	14	2	25
Psikososyal	1	1	0	2
Sağlık ve Hijyen	4	27	4	35
Yangın/Patlama	47	47	5	99

RİSKLERİN ÖNEM DERECELERİ

Derecelendirilmiş tüm riskler

Tehlike Referans No	Tehlike Türü	Tehlikeli Olay	Risk	Risk Derecesi	Risk Azaltıcı Kontrol Faaliyetleri/Öneriler	İlgili Mevzuat
OTOPARK-T25	YANGIN/PATLAMA	Otopark-çalışmayan yangın uyarı sistemleri	Yangına geç müdahale	25	1- Bina yangın güvenlik sisteminin otopark alanını kapsayan bölümlerde de etkin hale getirilmesi	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-60
OTOPARK-T28	YANGIN/PATLAMA	Yağmurlama Sistemi(Mevcut olmayan)	Yağmurlama sisteminin olmamasından dolayı acil bir durumda otomatik olarak söndürme yapılamaması	25	1- Otopark alanı toplamı 600 m2'den büyük olduğu için otomatik yağmurlama sistemi, yangın dolap sistemi ve itfaiye su alma ağızları yapılması	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-96
OTOPARK-T29	YANGIN/PATLAMA	Duman Uyarı Sistemi (Mevcut olmayan)	Duman uyarı sisteminin olmaması nedeniyle acil bir durumda otomatik olarak uyarı yapılamaması	25	1- Toplam alanı 2000 m2'yi aşan kapalı otopark alanlarında mekanik duman tahliye sistemi yapılması 2-Duman tahliye sisteminin, binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması ve saatte en az 10 defa hava değişimi sağlaması	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-60
AYKKBI-T1	ELEKTRİK	Hasarlı kablolar	Yangın	20	1- Hasarlı kabloların bantlanarak birleştirilmemesi 2- Kablo birleşimi gereken yerlerde klemens vb. ekipmanlar kullanılması ve bunların dış etkilere maruz kalmayacak şekilde korunması	Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği (4/11/1984 ve 18565 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.) Madde-59

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

ADIM 8

RİSKLERİ ORTADAN KALDIRMAK YA DA AZALTMAK İÇİN KONTROL TEDBİRLERİNİN PLANLANMASI

Tespit edilen risklerin yok edilmesi, ortadan kaldırılması veya belli sınırlar içerisine çekilmesi gerekmektedir.

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

Riskin Tamamen Yok Edilmesi, Ortadan Kaldırılması Genelde tercih edilen bir seçimdir. Eğer risk yoksa kayıpta yoktur.

Fakat riski tamamen ortadan kaldırmak her zaman mümkün değildir. Yapılan çoğu işte yok edilemeyen riskler vardır, ya da tüm riskler yok edilemez.

Örnek; Öğrencilerin bahçeye çıkarılmaması....

Riskin tamamen bertaraf edilmesi, bu mümkün değil ise riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için aşağıdaki adımlar uygulanır.

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

Önem derecesi belirlenmiş olan her bir İSG riski için mevcut risk kontrol tedbirlerinin varlığı/yeterliliği değerlendirilir ve aşağıda belirtilen risk kontrol hiyerarşisi göz önünde bulundurularak ilave risk kontrol tedbirleri planlanır:

- **Tehlikenin ortadan kaldırılması** (Örneğin, tehlikeli bir madde yerine tehlikeli olmayan bir maddenin kullanımı, vb.)
- **Riskin azaltılması** (Örneğin tehlikeli bir maddenin yerine daha az tehlikeli olanların kullanılması, vb.)

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

- **Kişilerin tehlikeden uzak tutulması** (Örneğin, öğrencilerin tehlikeli alana girmesine izin verilmemesi, vb.)
- **Tehlikenin çembere alınması** (Örneğin tüm boyama işlemlerinin düzgün ve kapalı bir boyama kabini içinde yapılması, hareketli parçaları olan ekipmanlara koruyucu konulması, yüksek yerlere korkuluk yapılması vb.)
- **Çalışanların maruziyetlerinin azaltılması** (Örneğin bir kişinin 8 saat maruz kalması yerine 4 kişinin her birinin ikişer saat bir gürültüye veya bir kimyasal buharına maruz kalması, vb.)

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

- **İş sisteminin iyileştirilmesi** (Örneğin buharlaşmayı minimize edecek tarzda bir boyama faaliyetinin yapılması konusunda yazılı prosedürler oluşturulması, tehlikeli alanlara çalışanların girişinin kısıtlanması, vb.)
- **Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı** (Örneğin baret, eldivenler, koruyucu gözlükler, koruyucu giysiler, kulaklıklar, vb. kullanımı)

Risk kontrol tedbirleri planlanırken öncelikle ilgili yasal mevzuat şartlarının sağlandığından emin olunmalıdır.

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

Risk kontrol tedbirlerinin kapsamı oldukça geniş olup, risk yönetimi yaklaşımı ile ele alınmalıdır. Aşağıda idari veya teknik risk kontrol tedbirlerine bazı örnekler verilmektedir. Buna göre;

- Okul/kurumda tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliğine yönelik olarak görev yetki ve sorumluluklarının tanımlanması ve kendilerine bildirilmesi
- Riskli faaliyetlerin emniyetli şartlar altında gerçekleştirilmesine yönelik prosedür ve talimatların oluşturulması ve uygulanması
- İş ekipmanlarının emniyetli kullanım talimatlarının hazırlanması ve uygulanması
- İş ekipmanlarına önleyici bakım uygulanması
- Basıncı kaplarda, kaldırma araçlarında periyodik kontrollerin yapılması

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

- Personelin, taşeronların, tedarikçilerin, vb. işyerinde maruz kalabilecekleri riskler ve risk kontrol tedbirleri hakkında bilgilendirilmesi ve eğitilmesi
- Riskli faaliyetlerde çalışan veya riskli faaliyetleri yöneten personelin mesleki yeterliliklerinin sağlanması
- Riskli alanlara yeterli aydınlatma sağlanması
- Tehlikeli kimyasalların uygun şartlarda depolanmasının sağlanması
- Kişisel koruyucu donanımların sağlanması
- Düzgün olarak kullanılıp kullanılmadıklarının ve beklenen risk azaltmayı sağlayıp sağlamadıklarının kontrolü için işyeri önlemlerinin periyodik olarak izlenmesi ve denetlenmesi
- Vb.

RİSK KONTROL TEDBİRLERİ

Tehlike Alanı/Ortamı SINIFLAR	Risk Altındaki Personel ÖĞRENCİLER ve ÖĞRETMENLER	RİSK	Risk Düzeyi	Kontrol Tedbiri	Tamamlanma Tarihi
Hasarlı zemin		Kayma, takılma, düşme yaralanma	6	Zeminin düzenli kontrol edilmesi Bozukluk varsa hemen düzeltilmesi Sınıfların iyi aydınlatılması Çalışma alanlarını herkes açık tutulması Çantaların dolaşma yollarına bırakılmaması Bu önlemler yeterli mi? Evet / Hayır	1 Ay
Uzatma Kablolar		Takılma, düşme yaralanma Elektrik çarpması	9	Uzatma kabloların sınıfta kullanılmaması, Yeterli siva altı priz takılması, Eğer takılma riski, varsa kablo koruması kullanılması,	2 Hafta
Sıcak radyatörler /ısıtıcılar		Yanma/yaralanma	16	Özellikle okulunuzda özürlü yardıma muhtaç öğrenci varsa düşük yüzey ısısına sahip radyatörlerin seçilmesi Öğrencilere tavsiyelerde bulunulması	5 Gün

4 Adımda Risk Analizi

**Tehlike
ve
Riskleri
Tanı**

**Riskleri
Derecelendir**

**Kontrol
Tedbirlerine
Karar Ver
ve Planla**

**Uygula,
İzle ve
Tekrar Et**

KONTROL TEDBİRLERİNİN UYGULANMASI

ADIM 9

RİSK KONTROL TEDBİRLERİNİN UYGULANMASI

Kararlaştırılan tedbirlerin iş ve işlem basamakları, işlemi yapacak kişi ya da işyeri bölümü, sorumlu kişi ya da işyeri bölümü, başlama ve bitiş tarihi ile benzeri bilgileri içeren planlar hazırlanır.

Bu planlar Okul/Kurum idarelerince uygulamaya konulur.

KONTROL TEDBİRLERİNİN UYGULANMASI

Sıra	RİSKLER	Risk Düzey	KONTROL TEDBİRLERİ	Tamamı Tarihi	Sorumlu
1	Uygun KKD kullanılmaması nedeniyle çimento ve benzeri yapıştırıcılardan kaynaklanacak olt rahatsızlıkları	6	Uygun KKD ler temin edilerek kullanımların sağlanmalı, KKD eğitimi verilmeli	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
2	Toza maruziyet sonucu solunum yolu rahatsızlıkları	8	Toz ölçümü yapılmalı, değerlerin mevzuattaki sınırların üzerinde çıkması durumunda ortamda etkin havalandırmanın yapılması sağlanmalı, mümkün olmayan hallerde veya yeterli olmadığı durumlarda çalışanlara solunum koruyucu donanım sağlanmalı.	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
3	Keskin kenarlı fayans madde ile yaralanma	10	Kesilmeye karşı dirençli, KKD yönetmeliğine uygun eldivenler kullanılmalı.	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
4	Malzemelerin düzensiz istiflenmesi sonucu baş çarpması,takılma düşme	10	Malzemelerin daha uygun istiflenmesi,yüksekte bulunan malzemelerin düşmesini engellemek için panellerle önleme ve destek yapılması	1 Hafta	Atölye Sorumlusu
5	Islak zeminde kayıp düşme sonucu yaralanmalar gerçekleşebilir	15	Islak zeminlerde kaymaya karşı yerlere plastik ızgaralar konulmalı, dışarıdan atölye içine su sızması engellenmeli	5 Gün	Atölye Sorumlusu
6	Asmakat korkuluk seviyesi düşüklüğünden dolayı düşerek yaralanma	12	Asmakat ve merdivende korkuluklar yükseltilmeli	2 Hafta	İdare ve Atölye Sorumlusu
7	Asmakat merdiveni en üst basamağı kot farkı nedeniyle takılma-duşme	12	Son basamağın her iki üst dış kenarına daha rahat farkedilebilmesi için renkli bant	5 Gün	Atölye Sorumlusu
8	Kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları	6	Dinlenme aralıkları iyi belirlenmeli, uygun tabure temin edilmeli, dize baskının hafifletilmesi için dizlik verilmeli, çalışanlara ergonomi eğitimi verilmeli	1 Ay	İdare ve Atölye Sorumlusu
9	Atölyede mevcut tehlikelerle ilgili farkındalığın azalmasına bağlı olarak kazalar yaşanabilir.	12	Temin edilecek afişler uygun yerlere asılmalı, temin edilecek uyarı levhaları atölyenin gerekli yerlerine ve görülebilecek şekilde konulmalıdır.	1Hafta	Atölye Sorumlusu
10	İlk yardım dolabının olmayışı nedeniyle kazaya müdahale edilememesi	15	İlk yardım dolapları ve gerekli ilk yardım malzemeleri temin edilerek,atölyelerde ulaşılabilir yerlere konulmalıdır.	1 Hafta	Atölye Sorumlusu
11	Yangın Söndürme Ekipmanlarının olmaması nedeniyle yangının büyümesi ve kontrol altına alınmaması	10	Yangın söndürme ekipmanları temin edilmeli, kolay ulaşılabilir yerlerde, yeterli sayıda ve her zaman kullanıma hazır bulundurulmalı. Periyodik bakımları düzenli olarak yaptırılmalı.	1 Ay	Atölye Sorumlusu

UYGULAMALARIN İZLENMESİ

ADIM 10

UYGULAMALARIN İZLENMESİ

Hazırlanan planların uygulama adımları düzenli olarak izlenir, denetlenir ve aksayan yönler tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici işlemler tamamlanır.

UYGULAMALARIN İZLENMESİ

Risk kontrol adımları uygulanırken toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi ve uygulanacak önlemlerin yeni risklere neden olmaması sağlanır.

Belirlenen risk için kontrol tedbirlerinin hayata geçirilmesinden sonra yeniden risk seviyesi tespiti yapılır. Yeni seviye, kabul edilebilir risk seviyesinin üzerinde ise bu maddedeki adımlar tekrarlanır.

SON ADIM

İşlem Basamakları Sonucunda (Risk Değerlendirmesi) Düzenlenecek Belgeler

Risk değerlendirme belgesinde;

- İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı,
- Gerçekleştiren kişilerin isim ve unvanları ile bunlardan iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olanların Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri,
- Gerçekleştirildiği tarih ve geçerlilik tarihi,
- Risk değerlendirme işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adı,

UYGULAMALARIN İZLENMESİ

- Belirlenen tehlike kaynakları ile tehlikeler,
- Tespit edilen riskler,
- Risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemler,
- Tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçları,
- Düzeltici ve önleyici kontrol tedbirleri, gerçekleştirilme tarihleri ve sonrasında tespit edilen risk seviyesi
- gibi hususlar yer alır.

Risk değerlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak; gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve işyerinde saklanır.

UYGULAMA

EK1:TEHLİKE VE RİSK DEĞERLENDİRME FORMU

İŞYERİ ADI : **www.riskanalizim.net**
ADRES

25	Tolere edilemez.İş geçici olarak durdurulmalı
15-20	Belirgin risk.İş risk azaltılmadan başlatılmamalı
8-12	Dikkate değer (Orta seviyede) risk
4-6	Tolere edilebilir risk.Ek kontroller gerektiriyor
1-3	Çok hafif risk.Faaliyet gerektiriyor

Doküman No: 001
Yayın No:
Yayın Tarihi:

BÖLÜM/FAALİYET: GENEL

Sıra No	YERİ VE TEHLİKE KAYNAĞI / FAALİYET	TEHLİKE	RISK	Risk Seviyesi			KONTROL ÖNLEMLERİ	Artakalan Risk Seviyesi		
				Olasılık	Şiddet	Risk		Olasılık	Şiddet	Risk
44	El Aletleri Kullanımı	El aletlerinin zorlanması Parça Fırlaması	Yaralanma	3	3	9	1- KKD Olarak siperlikli baret kullanılmalı ve denetlenmeli	1	3	3
45	El Aletleri Kullanımı	Nemli ve ıslak bölgelerde kullanma	Elektrik çarpması	3	4	12	1-) Çalışma yapılan bölgenin yalıtımlı olması sağlanmalı	1	4	4
46	El Aletleri Kullanımı	El aletlerinin bakımsız olması	El aletinin kırılarak parça sıçratarak çalışana zarar vermesi	3	3	9	1-) Kullanmadan önce çalışan tarafından aletin kontrol edilmesi sağlanmalı	1	3	3
47	El Aletleri Kullanımı	El aletlerinin çalışır vaziyette bırakılması	Diğer Çalışanların Yaralanması	3	3	9	1-) Aleti kullanan işçinin bilinçlendirilmesi, çalışma bitiminde alet ekipmanın tertibinin toplanması sağlanmalı	1	3	3
48	El Aletleri Kullanımı	Fiş prize takılmış iken ayar veya bakım yapılması	Yaralanma	4	3	12	1-) Bakım esnasında elektrikli aletlerin elektrik enerjisi kesilmiş olması	1	3	3

YENİLEME / DÜZELTME

RISK DEĞERLENDİRMESİ YENİLENMESİ

ÇOK TEHLİKELİ İŞYERLERİNDE: 2 Yılda Bir

TEHLİKELİ İŞYERLERİNDE: 4 Yılda Bir

AZ TEHLİKELİ İŞYERLERİNDE :6 Yılda bir

RİSK HER YERDE...

- ☺ Korunulabilir,
- ☺ Öğrenilebilir,
- ☺ Analiz edilebilir,
- ☺ Azaltılabilir,
- ☺ Kontrol edilebilir,
- ☺ Yönetilebilir.

RİSK HER YERDE...

- O halde Riskler;
- ✓ Öğrenilebilir,
- ✓ Analiz edilebilir,
- ✓ Azaltılabilir,
- ✓ Korunulabilir,
- ✓ Kontrol edilebilir
- ✓ Yönetilebilir.

UNUTMAYALIM...

İş güvenliği, dünü, bu günü ve yarını kapsamaktadır.

Bu nedenle iş güvenliğine gereken önemi vermemiz, öncelikle kendimiz için, geleceğimiz için, yarınlarımız için önemlidir.

UNUTMAYALIM...

**GÜVENLİ
ÇALIŞIP
SAĞLIKLI
YAŞAMAK
SİZİN
ELİNİZDE ...**

RİSK HER YERDE...

***TEŞEKKÜR
EDERİM...***

**MUHAMMET YAZAR
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI**